

Kardos-Nagy Tünde*:

Kiút a bajból: kössünk egyezséget a követeléskezelővel

Hiú ábránd abban reménykedni, hogy a felvett hitel miatti adósság varázsütésre megszűnik, ha nem tudunk fizetni és félretesszük a fizetési felszólítást, abban bízva, hogy sosem fog kopogtatni a végrehajtó. Az álomkép egy csapásra szertefoszlik, amikor megkezdődik a munkabér vagy a nyugdíj letiltása a kamatokkal felduzzadt tartozás után. Mit tehetünk ilyenkor?

Vajon célravezető az, ha a sok évvel korábban felvett kölcsöntartozásunk kapcsán azzal nyugtatjuk magunkat, hogy majd csak megfelelkeznek rólunk és eltűnik a hitel? Számíthatunk valamilyen jogi lépésre, ha nem veszünk tudomást arról, hogy időközben a korábbi hitelező pénzügyi intézménytől egy követeléskezelőre szállt át a tartozásunk? Lehet-e annak negatív következménye, ha ugyan felébred bennünk a tenni akarás, de a közösségi média felhasználóit hívjuk segítségül, és hiszünk a követelés elévüléséről szóló megnyugtatónak látszó üzeneteknek? Ha éveken át nem veszünk tudomást a tartozásukról, számolnunk kell-e azzal, hogy az adósságunk tovább fog duzzadni a kamatok és az esetleges jogi és végrehajtási költségek miatt?

Ezek a kérdések általában mindaddig válasz nélkül maradnak, amíg fel nem pörögnek az események. A megoldás keresése azon nyomban sürgetővé válik, ha megindul a bírósági végrehajtási eljárás és a számlavezető bankunktól értesítést kapunk hatósági átutalási megbízásról (ismertebb néven inkasszó), vagy a letiltás miatt az egyedüli bevételi forrásunknak számító nyugdíjunk összege csappan meg. Nem beszélve arról, ha megkapjuk az árverési értesítőt az otthonunkként szolgáló ingatlanra.

Ilyen szorult helyzetben többen azonnal megkeresik a végrehajtót vagy a követeléskezelőt, és a tartozás rendezésére irányuló tervvel állnak elő. Abban bízhatnak, hogy talán egészben vagy részben elengedik a tartozásukat, vagy legalább részletfizetést kaphatnak. Felsorolják a méltányolható körülményeiket, részletesen bemutatva a jövedelmi helyzetüket, állandó kiadásait (rezsi, gyógyszerköltségek stb.), életkörülményeik, egészségi állapotuk kedvezőtlen változását és ezek figyelembevételével kérik a méltányos elbánást.

Szerencsés esetben sikerül tető alá hozni a megállapodást, ilyenkor az érintett adósok végre megnyugodhatnak: elhárult a közvetlen veszély és egyszer megszabadulhatnak a tartozástól. De milyen lehetősége van azoknak, akiknek elutasítja a méltányossági kérelmét a követeléskezelő?

Ilyenkor is van megoldás. A kérelem elutasítása esetén benyújthatjuk a méltányossági kérelmünket az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testülethez (PBT) is. Ezzel kapcsolatban az MNB [Ügyfélszolgálatától](#), a vármegyeszékhelyeken elérhető [Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózat](#) munkatársaitól, vagy a Kormányablakokban is kérhetünk segítséget. A kérelmet [a PBT Online ügyintézés](#) alkalmazás segítségével, KAÜ-s azonosítással elektronikusan is benyújthatjuk.

A méltányossági ügyben személyi vagy anyagi körülményekre tekintettel kérhető a fizetési kötelezettség mérséklése vagy elengedése, a szerződés módosítása vagy lezárása, illetve a szerződési feltételektől eltérő fizetés lehetősége (pl. a törlesztés átütemezése). Méltányossági kérelem akkor is beadható, ha a követelésre már fizetési meghagyást is kibocsátottak, vagy már végrehajtási, illetve

bírósági eljárás van folyamatban az ügyben. Az igény jogalapját vagy összepszerűségét azonban méltányossági eljárásban már nem lehet vitatni.

A PBT nem kötelezheti méltányosság gyakorlására a követeléskezelőt, és még részben sem engedheti el a tartozást. A követeléskezelő kezében van döntés arról, hogy megkönnyíti-e, illetve milyen feltételekkel segíti a tartozás rendelkezését. A PBT meghallgatás keretében lehetőséget biztosít a személyes egyeztetésre, ezzel elősegítve a megállapodást. Azokban az ügyekben, ahol a kérelmező jelen tud lenni a meghallgatáson, sokkal gyorsabban sikerül olyan megoldást találni még kilátástalannak tűnő helyzetben is. Amennyiben a felek meg tudnak egyezni a tartozás rendezésének a feltételeiben, a PBT határozattal jóváhagyja az egyezséget. Ha a követeléskezelő ezt a teljesítési határidőn belül nem hajtja végre, a kérelmező kérheti a bíróságtól a PBT határozatának végrehajtási záradékkal történő ellátását.

A pénzügyi békéltetők elé került méltányossági ügyekben az adósok jellemzően tartozásuk nehéz élethelyzetük miatti teljes vagy részbeni elengedését, a végrehajtási eljárás szüneteltetését, illetve a jövedelemletiltás megszüntetését vagy a letiltás összegének mérséklését kérték.

A jelzáloghitellel kapcsolatos méltányossági ügyekben az egyeztetést általában az tette sürgetővé a kérelmezők számára, hogy a tartozásuk behajtására megindult a bírósági végrehajtási eljárás, és a család otthonaként szolgáló ingatlanra árverést tűzött ki a végrehajtó.

A jelzáloghiteles ügyekben a kérelmezők az egyezés érdekében a teljesítőképességük felső határát meghaladóan is tettek vállalásokat családjuk segítségére támaszkodva, hiszen az otthonukat jelentő ingatlan megmentése forgott kockán.

A PBT jellemzően olyan egyezségeket hagyott jóvá, amelyekben a hitelezők, követeléskezelők jelentős összegű tartozást engedtek el. Emellett a kérelmezőknek nagyobb összegű egyszeri befizetés után a tartozás további részét több éven át kamatmentes részletekben kellett teljesíteniük. A követeléskezelők rendszerint azt is kikötötték, hogy amennyiben az adós bármely törlesztőrészlet megfizetésével késedelembe esik, vagy nem fizet, az egyezés hatályát veszti és a teljes tartozás egyösszegben válik esedékessé. Ugyanakkor arra is lehetőséget biztosítottak, hogy részteljesítés esetén a letiltást megszüntetik.

Gyakran szerepelt egyezségi feltételként, hogy a végrehajtási eljárásban az eljáró végrehajtó felé a felmerült költségeket is fizesse meg a kérelmező. A követeléskezelők több esetben arra is vállalták tettek, hogy az első részlet beérkezését követően intézkednek a végrehajtónál a részletfizetés időtartamára a végrehajtási eljárás szüneteltetése, illetve a teljes tartozás, valamint a végrehajtási költségek megfizetése esetén annak az eljárásnak a megszüntetése érdekében.

Az egyezségkötés akkor maradt el, ha a kérelmező egyösszegű tartozásrendezési ajánlata csak töredéke volt a fedezeti ingatlan értékének, vagy az ajánlat szerinti igen alacsony összegű havi törlesztőrészlet a követeléskezelő számára nem jelentette az elvárt megtérülést.

A PBT elé kerülő méltányossági ügyek másik nagy csoportját a személyi kölcsön tartozások jelentik. E követelések egy része jelenleg is devizában van nyilvántartva, és a kölcsön kamata jellemzően a 20 százalékot is meghaladja.

A PBT egyezséget tudott jóváhagyni például egy olyan devizaalapú személyi kölcsön tartozásos ügyben, amelyben a kérelmező 12 éven át halmozódó adósságát rendezték megnyugtatóan. A

követeléskezelő a tartozás hozzá kerülését követő 10 évben számos alkalommal tájékoztatta a kérelmezőt a tartozás összegéről. Mindvégig az összegben folyt a vita a felek között, miközben a kérelmező semmiféle befizetést nem teljesített.

A devizaalapú személyi kölcsönszerződés nem esett a forintosítási törvény hatálya alá, így az engedélyezést megelőzően és az azóta eltelt időszakban is devizában volt nyilvántartva. A kérelmezőt tehát nemcsak a 24,5 százalékos késedelmi kamat terhelte, hanem az árfolyamkülönbség összege is folyamatosan növelte a tartozását, ami duplájára duzzadt. A PBT által jóváhagyott egyezségben a pénzügyi szolgáltató – méltányolva a kérelmező által felhozott okokat – a tartozás felét elengedte és forintban biztosította a fennmaradó összeg kamatmentes részletekben történő megfizetését.

A személyi kölcsönök mellett sok gépjárműhitel miatti követelés is devizában van nyilvántartva jelenleg, mert az adósok a törvényi elszámolás során nem kívántak élni a forintosítás lehetőségével. Ez azt eredményezte, hogy tartozást nemcsak a kamatok növelték, hanem az árfolyamváltozás is.

A PBT elé kerülő egyik ilyen ügyben a kérelmező 2008-ban vett fel svájci frank alapú kölcsönt. Annak ellenére, hogy a havi törlesztőrészeket 10 éven át minden hónapban befizette, a futamidő végén 3,5 millió forint összegű tartozása állt fenn. A PBT előtti méltányossági ügyben vált világossá a kérelmező számára, hogy az árfolyamkorrekció futamidő végi esedékességével, illetve annak futamidőt követő törlesztési konstrukciójával kötötte meg a szerződést, majd később a forintosítást sem kérte. A pénzügyi szolgáltató a kérelmező nehéz élethelyzetét méltányolva, egyezség keretében a tartozásból 1,5 millió forintot elengedett, a fennmaradó összegre pedig kamatmentes részletfizetést biztosított.

A kérelmezők több esetben csak a pénzügyi békéltetők által összehívott meghallgatáson tudták pontosítani, hogy milyen fizetési könnyítés jelentene számukra megoldást. Ezért is fontos, hogy jelen legyenek a meghallgatáson. Sokakban ekkor tudatosodott, hogy a tartozás teljes elengedésén kívül más olyan megoldás is lehetségesek, ami elmozdulást jelenthet a kilátástalanságból és könnyebbé teheti nehéz élethelyzetüket.

Az egyeztetéseket követően a PBT által jóváhagyott egyezségekből az érintett követeléskezelők többféle méltányossági lépés közül választottak. Így hozzájárultak a letiltás összegének mérsékléséhez; a kamatok mértékét csökkentve engedélyezték részletfizetést; kamatmentes részletfizetést biztosítottak; beleegyeztek a letiltás mérséklésébe; a tőketartozás befizetése mellett elengedték a kamatokat; egyszeri nagyobb összegű befizetést követően havi kamatmentes részeket engedélyeztek; a korábban devizában nyilvántartott tartozása rendezésére fix összegű forintos részeket határoztak meg; a jövedelem letiltásból származó havi térülés kiegészítésének vállalása mellett a kamattartozás egy részét elengedték vagy hozzájárultak a fedezeti ingatlan értékesítéséhez.

E példák is mutatják, hogy érdemes élni a PBT által biztosított lehetőséggel, ha nem jutottunk túl előre a követeléskezelővel. A hiteltartozás rendezése az adós kötelezettsége. Fontos, hogy fizetési nehézség esetén azonnal forduljunk a hitelezőhöz, későbbiekben a követeléskezelőhöz mindenkinek elfogadható megoldást keresve. A szerződésben, megállapodásban vagy egyezségben tett vállalásokat pedig be kell tartani. Ha mégis veszélyben látjuk a hitel rendezését, akkor ne késlekedjünk

a megoldás keresésével. Azonnal keressünk a követeléskezelőt, mert a probléma megoldásának elodázása csak újabb anyagi terheket szül.

* A szerző az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent 2023. július 5-én az Origo.hu oldalon.”